

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет юридичний
Кафедра геодезії та землеустрою

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
«Оцінка землі і нерухомості»
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Геодезія та землеустрій»
(назва)
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробник:

Олена РИБІНА, к.е.н., доцент кафедри

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>геодезія та землеустрій</u>	протокол від <u>5</u> червня 2025 р. № <u>19</u>	
	Завідувач кафедри	 (підпис) <u>Наталія КАПІНОС</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Наталія КАПІНОС

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Олег РОГОВЕНКО

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Наталія КАПІНОС

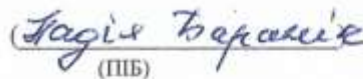

Вікторія МАКАРОВА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 05. 07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Оцінка землі і нерухомості									
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет/ Кафедра геодезії та землеустрою									
3.	Статус ОК	Вибірковий									
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	—									
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОП «Геодезія та землеустрій», 193 «Геодезія та землеустрій»									
6.	Рівень НРК	6 рівень									
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом одного VIII семестру									
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)									
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)								Самостійна робота	
		Загальний обсяг годин (д/з)	Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні				
			денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	
			150/150	30	12	44	12			76	126
10.	Мова навчання	Українська									
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Рибіна Олена Іванівна									
11.1	Контактна інформація	К.е.н., доцент кафедри геодезії та землеустрою, кабінет 229 е Ел. адреса: e_rybina@ukr.net									
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів вищої освіти знань і навичок у сфері оцінки земельних та нерухомих об'єктів. Здобувачі опановують підходи до визначення вартості, зокрема грошової та експертної оцінки, а також вивчають нормативну базу та методологічні засади, що забезпечують професійну оцінювальну діяльність. Програма включає теми бонітування ґрунтів, методи грошової оцінки земель різного призначення (включно з оцінкою для населених пунктів та промислових об'єктів) та економічне обґрунтування зонування. Також висвітлено правові аспекти оцінки нерухомості, нормативні вимоги для визначення ринкової вартості та практичні аспекти підготовки оцінювальної документації.									
13.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента є підготовка здобувачів вищої освіти до професійної діяльності у сфері оцінки земельних ділянок та нерухомих об'єктів, розвиток у них вмінь і навичок застосування методологічних підходів, нормативно-правової бази та сучасних методів для обґрунтованої оцінки вартості.									
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: основи земельного кадастру, землепорядне проектування									

	освітніми компонентами ОП	
15.	Політика академічної добросовісності	Роботи, що здійснюються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на 1 бал нижче. Списування під час контрольних робіт та тестувань – заборонені. Роботи, що є копією чужої роботи оцінюються на «0» без права перездачі. Перездача практичних робіт здійснюється після повторного їх доопрацювання.
16.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2180
17.	Ключові слова	оцінка землі, оцінка нерухомості, грошова оцінка земель, експертна оцінка, бонітування ґрунтів, нормативна грошова оцінка, ринкова вартість, методи оцінки, економічне зонування, земельний кадастр, землевпорядне проектування, нормативно-правова база, оцінювальна діяльність, нерухоме майно.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	д	з	д	з	д	з	д	з	
Тема 1. Теоретичні основи оцінки землі Поняття, мета і завдання оцінки землі. Організація і планування оцінки земель. Замовники і розробники земельно-оціночної документації. Документація з оцінки земель	2	2	4	2			9	18	1, 2, 5
Тема 2. Бонітування ґрунтів Поняття і завдання бонітування ґрунтів. Об’єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів. Сучасний етап бонітування в Україні. Бонітування ґрунтів і земель за методикою Сірого. Бонітування за методикою Медведєва-Пліско. Бонітування за методикою Інституту землеустрою.	2	1	4	1			9	15	1, 3
Тема 3. Грошова оцінка земельних ділянок. Грошова оцінка земельних ділянок, її сутність та способи проведення. Призначення і порядок проведення грошової оцінки земель. Види грошової оцінки земель. Використання даних експертної грошової оцінки земельних ділянок. Рента, поняття, види, визначення і використання під час проведення грошової оцінки земель. Методика проведення грошової оцінки земель і розрахунок її показників.	6	2	6	2			9	15	1, 2, 5, 6
Тема 4. Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів та промисловості Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів. Грошова оцінка земель промисловості.	4	2	6	2			9	15	1, 5
Тема 5. Експертна грошова	4	2	6	2			9	15	1, 7, 8

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

оцінка земельних ділянок Експертна грошова оцінка земельних ділянок, її сутність. Основні положення та особливості застосування різних методичних підходів. Структура та зміст звіту з експертної грошової оцінки. Рецензування та експертиза звітів з експертної грошової оцінки.								
Тема 6. Основи проведення оцінки об'єктів нерухомості Правова регламентація оцінки вартості об'єктів нерухомості. Методичне регулювання оцінки об'єктів нерухомості. Засади набуття права здійснення оціночної діяльності. Юридичні підстави здійснення оцінки нерухомості. Основні методичні та організаційно-процедурні положення оцінки об'єктів нерухомості. Загальна характеристика підходів та методів оцінки об'єктів нерухомості	8	1	8	2		13	18	1, 6, 9
Тема 7. Норми та нормативи, пов'язані з оцінкою будівель і споруд Нормативні акти нормування вартості об'єктів приватизації. Інвентаризаційна нормативна база. Фонд державного майна та його роль в процесі оцінки вартості будівель і споруд. Особливість підходів до оцінки вартості житлового фонду, що приватизується. Вивчення норм та нормативів, пов'язаних з оцінкою будівель і споруд. Порядок видачі Кваліфікаційного свідоцтва оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок. Продовження терміну дії кваліфікаційного свідоцтва після підвищення кваліфікації. Повторна видача кваліфікаційних свідоцтв.	2	1	6	1		9	15	1, 2, 10
Тема 8. Використання геоінформаційних систем (ГІС) та сучасних технологій в оцінці землі та нерухомості Основи використання ГІС для аналізу та оцінки земельних ресурсів. Програмне забезпечення	2	1	4	1		9	15	4, 6

та технічні засоби для оцінки нерухомості. Використання дистанційного зондування та аерофотозйомки в процесі оцінки землі. Інтеграція ГІС-даних у процес підготовки земельно-оціночної документації.									
Всього	30	12	44	12			76	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин (д/з)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин (д/з)
ДРН 1. Знати основні поняття, підходи та методи оцінки вартості земельних ділянок і об'єктів нерухомості, а також принципи грошової та експертної оцінки, що застосовуються в практиці оцінювання.	Мультимедійна лекція Дискусія Робота на практичних заняттях	20/8	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Бібліотечне дослідження проблеми	25/42
ДРН 2. Вміти аналізувати та застосовувати методичні підходи до оцінки земельних ресурсів різного призначення, зокрема в межах нормативної грошової оцінки та економічного обґрунтування.	Мультимедійна лекція Дискусія Робота на практичних заняттях	34/8	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	26/42
ДРН 3. Вільно оперувати положеннями законодавчих та нормативних актів у сфері оцінки землі й нерухомості, враховуючи вимоги до складання оціночної документації та основні правові аспекти.	Мультимедійна лекція Мозковий штурм Робота на практичних заняттях Проведення опитування	20/8	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	25/42
Всього годин		74/24		76/126

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Правові основи оцінювання земельних ділянок	5 балів	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Розрахунок показнику якості ґрунтів	5 балів	До 3 тижня
3.	Практична робота 3. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення	5 балів	До 4 тижня
4.	Практична робота 4. Експертна грошова оцінка земельних ділянок	5 балів	До 5 тижня
5.	Практична робота 5. Розрахунок грошової оцінки земель економіко-планувальних зон населеного пункту	10 балів	До 6 тижня
6.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	20 балів	До 7 тижня
7.	Практична робота 6. Нормативно-правове забезпечення оцінки об'єктів нерухомості	5 балів	До 8 тижня
8.	Практична робота 7. Використання функцій грошової одиниці в оціночній діяльності	5 балів	До 9 тижня
9.	Практична робота 8. Оцінка вартості нерухомості різними методами	15 балів	До 11 тижня
10.	Практична робота 9. Ознайомлення зі зразками звітів з оцінки окремих об'єктів майна; рецензування звітів на предмет відповідності вимогам щодо змісту.	5 балів	До 12 тижня
11.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	20 балів	До 15 тижня

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
	<i>0-1 балів</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>4 бали</i>	<i>5 балів</i>
Практична робота 1. Правові основи оцінювання земельних ділянок	Завдання не виконане або виконане невірною, відсутнє розуміння основних правових положень щодо оцінки земельних ділянок.	Виконані окремі частини завдання, але є значні помилки; студент продемонстрував обмежене розуміння правової бази та основних принципів оцінки земель.	Завдання виконане з незначними помилками; основні правові положення розкриті, студент орієнтується в нормативній базі, але бракує глибини аналізу.	Завдання виконане повністю та без помилок, продемонстроване чітке розуміння всіх аспектів правових основ оцінювання земельних ділянок, включаючи ключові нормативні акти та принципи.
Практична робота 2. Розрахунок показнику якості ґрунтів	<i>0-1 балів</i> Завдання не виконане або виконане не	<i>2-3 бали</i> Завдання частково виконане, містить значні помилки у	<i>4 бали</i> Завдання виконане з незначними помилками; основна	<i>5 балів</i> Завдання виконане повністю та без

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	правильно, відсутнє розуміння основних методів розрахунку якості ґрунтів.	розрахунках; здобувач демонструє обмежене розуміння методики розрахунку показника якості ґрунтів.	методика розрахунку показника якості ґрунтів застосована коректно, але бракує точності або детальності.	помилки; продемонстроване чітке розуміння методики, всі розрахунки точні й детальні, показано глибоке розуміння оцінки якості ґрунтів.
Практична робота 3. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення	0-1 балів	2-3 бали	4 бали	5 балів
	Завдання не виконане або виконане з грубими помилками, здобувач не продемонстрував розуміння основних принципів грошової оцінки земель.	Завдання виконане частково, з численними помилками в розрахунках; здобувач має обмежене розуміння методології грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.	Завдання виконане з незначними помилками, основні методи грошової оцінки застосовані правильно, проте є недоліки в деталізації або розрахунках.	Завдання виконане повністю та без помилок, розрахунки точні й детальні, здобувач демонструє впевнене розуміння методики грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.
Практична робота 4. Експертна грошова оцінка земельних ділянок	0-1 балів	2-3 бали	4 бали	5 балів
	Завдання не виконане або виконане з грубими помилками, відсутнє розуміння основ експертної грошової оцінки земельних ділянок.	Завдання виконане частково, допущені значні помилки в розрахунках або обґрунтуваннях; здобувач має обмежене розуміння методів експертної оцінки земель.	Завдання виконане з незначними помилками, здобувач правильно використовує методи експертної оцінки, проте є певні недоліки в деталізації чи структурі.	Завдання виконане повністю, всі розрахунки точні, обґрунтування об'єктивні та чіткі, здобувач демонструє повне розуміння методів експертної грошової оцінки земельних ділянок.
Практична робота 5. Розрахунок грошової оцінки земель економіко-планувальних зон населеного пункту	0-3 бали	4-6 балів	7-9 балів	10 балів
	Завдання не виконане або виконане з критичними помилками, відсутнє розуміння процесу розрахунку грошової оцінки земель	Завдання виконане частково, допущені значні помилки в розрахунках або обґрунтуваннях; здобувач виявляє обмежене розуміння принципів грошової оцінки	Завдання виконане з незначними помилками, здобувач правильно застосовує методику оцінки, проте є певні недоліки в деталізації або точності розрахунків.	Завдання виконане повністю, розрахунки точні, обґрунтування та висновки чіткі й логічні, здобувач демонструє повне розуміння методів і принципів грошової оцінки

	економіко-планувальних зон.	для економіко-планувальних зон.		земель економіко-планувальних зон населеного пункту.
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-20 балів			
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест			
Практична робота 6. Нормативно-правове забезпечення оцінки об'єктів нерухомості	0-1 балів	1-3 балів	3-4 балів	5 балів
	Завдання не виконане або виконане з критичними помилками, здобувач не продемонстрував розуміння нормативно-правових аспектів оцінки об'єктів нерухомості.	Завдання виконане частково, з великими неточностями або недоліками; здобувач показує обмежене розуміння правового регулювання оцінки нерухомості, відсутня послідовність у викладенні інформації.	Завдання виконане з незначними помилками, загальне розуміння нормативно-правової бази оцінки об'єктів нерухомості продемонстровано, але є неточності або неповні відповіді.	Завдання виконане повністю, інформація подана точно й логічно, здобувач демонструє впевнене знання нормативно-правових документів, що регулюють оцінку об'єктів нерухомості, та вміння правильно їх застосовувати.
Практична робота 7. Використання функцій грошової одиниці в оціночній діяльності	0-1 балів	1-3 балів	3-4 балів	5 балів
	Завдання не виконане або виконане з критичними помилками, здобувач не продемонстрував розуміння функцій грошової одиниці у процесі оцінювання.	Завдання виконане частково, з помітними недоліками або неточностями; здобувач показує обмежене розуміння ролі грошової одиниці в оціночній діяльності, відсутня послідовність у викладенні матеріалу.	Завдання виконане з незначними помилками, здобувач продемонстрував загальне розуміння функцій грошової одиниці в оцінці, але є деякі неточності чи неповне пояснення.	Завдання виконане повністю та без помилок, здобувач демонструє впевнене знання функцій грошової одиниці та вміння правильно застосовувати їх в оціночній діяльності.
Практична робота 8. Оцінка вартості нерухомості різними методами	0-4 бали	5-9 балів	10-14 балів	15 балів
	Завдання виконане з критичними помилками або не виконане; здобувач не продемонстрував розуміння методів оцінки вартості нерухомості.	Завдання виконане частково, є значні неточності або помилки; здобувач продемонстрував поверхневе розуміння методів оцінки, але без глибокого аналізу чи обґрунтування.	Завдання виконане в основному правильно, з незначними помилками; здобувач продемонстрував розуміння та застосування різних методів оцінки вартості нерухомості, хоча аналіз і обґрунтування	Завдання виконане повністю та без помилок; здобувач впевнено оперує знаннями методів оцінки нерухомості, здатний порівняти їх переваги та недоліки, надає чітке та

			можуть бути неповними.	аргументоване обґрунтування вибору методу.
Практична робота 9. Ознайомлення зі зразками звітів з оцінки окремих об'єктів майна; рецензування звітів на предмет відповідності вимогам щодо змісту.	<i>0-1 балів</i>	<i>1-3 балів</i>	<i>3-4 балів</i>	<i>5 балів</i>
	Завдання виконане поверхнево або не виконане; здобувач не продемонстрував розуміння вимог до змісту звітів з оцінки майна.	Завдання виконане частково, є значні помилки або неповний аналіз; здобувач продемонстрував обмежене розуміння вимог до структури та змісту звітів, рецензування неповне або має недоліки.	Завдання виконане в основному правильно, з незначними помилками; здобувач продемонстрував загальне розуміння вимог до звітів, провів рецензування з основних аспектів, але без глибокого аналізу.	Завдання виконане повністю та без помилок; здобувач показав глибоке розуміння структури та вимог до змісту звітів з оцінки майна, ретельно рецензує звіт, визначає сильні та слабкі сторони, робить конструктивні зауваження.
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-20 балів</i>			
	Залежить від кількості правильних відповідей на тест			

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після виступів з доповідями	Під час виступу
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	Під час занять
5	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання іспиту	Регулюється студентом самостійно

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Паньків З. Нормативна грошова оцінка земель в Україні : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 344 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Normatyvna-oc-zemelPankiv-YAmelynets-2021.pdf>
2. Кошкалда І. В., Анопрієнко Т. В. Державне регулювання проведення грошової оцінки земель в Україні: монографія. Харків. ТОВ ДІСА ПЛЮС. 2021. 222 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/16098/1/Derzhavne_rehuliuuvannia_provedennia_hroshovoi_otsinky_zemel_v_Ukraini.pdf.
3. Оцінка земель : навчальний посібник / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, І. Р. Залуцький та ін. ; за ред. М. Г. Ступеня. 2-ге вид. Львів : Новий Світ-2000, 2023. 312 с.
4. Шипулін В. Д., Палеха Ю. М., Штерндок Е. С. ГІС-технології в оцінці землі та нерухомого майна : навчальний посібник / Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 183 с. URL: <http://surl.li/ukjmp>
5. Rybina, O., Inas Hasan, K., Muhammad, A., Alobaidi, Y., Viktor, G., Nataliia, P., Lyudmila, B. (2022). Experience of Land Use Development Planning at the Local (Municipal) Level in the European Union. *Journal of Information Technology Management*, 14(2), 56-69. doi: 10.22059/jitm.2022.86927 – URL: https://jitm.ut.ac.ir/article_86927.html
6. Рибіна О. І. Ринок нерухомості: сутність, складові, особливості аналізу в оціночній діяльності. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2021. №54. – URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021/29.pdf (дата звернення: 02.09.2021). DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-27>
7. Wen Mingming, Liu Chang, Song Shuli, Mamonov K.A., Rybina O.I. Development of educational direction to ensure the environmental use of land in the formation system of models and instruments implemented in the educational system of Ukraine. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки*. 2021. Том 32 (71), №3. С.282-286. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-5941/2021.3/42>
8. Рибіна О.І., Поярков М.О. Ринок нерухомості в період пандемії: сучасні тренди і прогнози. *Інвестиції: практика та досвід*, 2021. № 22. С. 73-77. http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2021/14.pdf
9. О. І. Rybina, N. О. Kapinos, V. V. Honcharov, N. I. Prokopenko, V. S. Kovalchuk. Monitoring of environmental and economic risks in the regulation of the agricultural land market in times of war. XVIII International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment” 14–17 April 2025, Kyiv, Ukraine

Законодавчі акти

10. Земельний кодекс України : закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III ; станом на 28 травня 2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
11. Податковий кодекс України : закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI ; станом на 01 квітня 2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
12. Про затвердження Порядку проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок несільськогосподарського призначення : Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 08 липня 1999 р. № 72 ; станом на 23 травня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-99#Text>
13. Про затвердження Методичних рекомендацій з експертної грошової оцінки земельних ділянок : наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 12 листопада 1998 р. № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0118219-98#Text>.
14. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок : Постанова Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2021 р. № 1147 ; станом на 1 лютого 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2021-p#Text>

15. Дехтяренко Ю. Ф., Лихогруд М. Г., Манцевич Ю. М., Палеха Ю. М. 26 Методичні основи грошової оцінки земель в Україні : навчальний посібник. Київ : Профі, 2007. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua> Офіційний портал Верховної Ради України, де міститься повна база нормативно-правових актів України. Використовується для пошуку та аналізу законодавчих документів, зокрема Земельного кодексу, законів, що регулюють оцінку землі та нерухомості, а також інших актів, які забезпечують правову базу для оціночної діяльності.

2. <http://land.gov.ua> Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. Цей ресурс забезпечує доступ до актуальних даних про земельні ресурси, нормативно-правових документів у сфері землевпорядкування, а також статистичної інформації, що стосується земельного фонду України. Корисний для фахівців, які займаються землеустроєм та оцінкою землі.

3. <http://www.spfu.gov.ua> Офіційний сайт Фонду державного майна України, на якому розміщено інформацію щодо оцінки та приватизації державного майна. Містить ресурси для оцінювачів щодо методології, нормативної бази для оцінки нерухомого майна, а також інформацію про порядок і умови проведення експертної оцінки об'єктів приватизації.